

Planbureau voor de Leefomgeving

Groen in en om de stad

15 September 2022 | Presentatie op de ruimtedialoog
Ton Dassen, Frank van Rijn

DakAkker Rotterdam

Waarom normen?

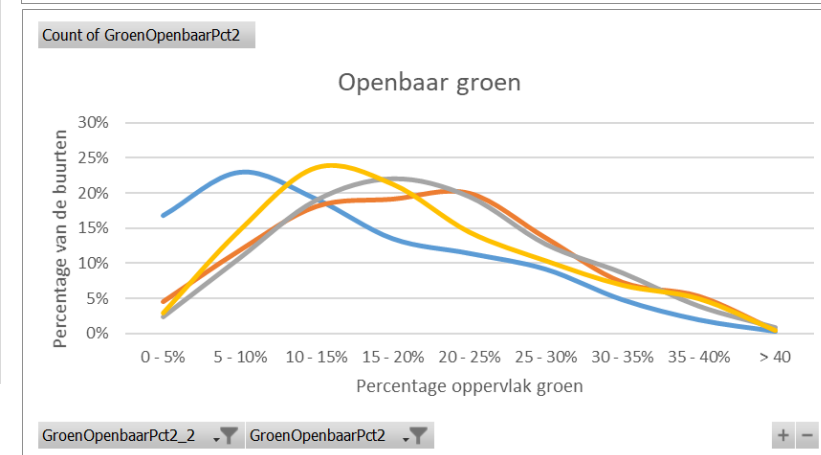
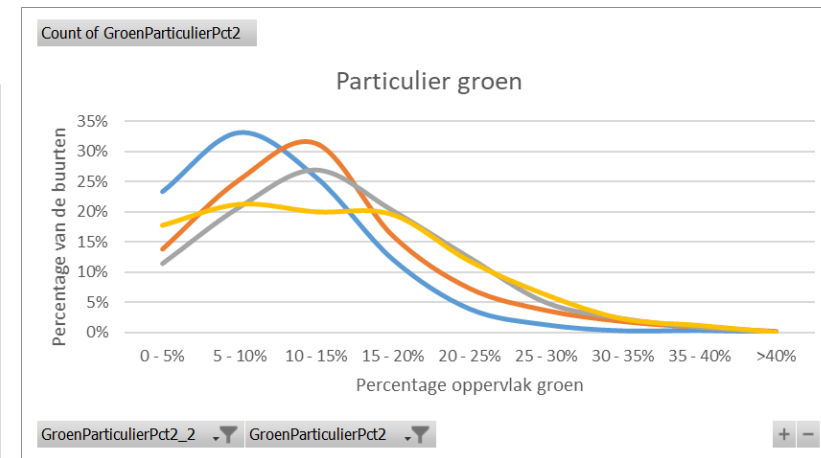
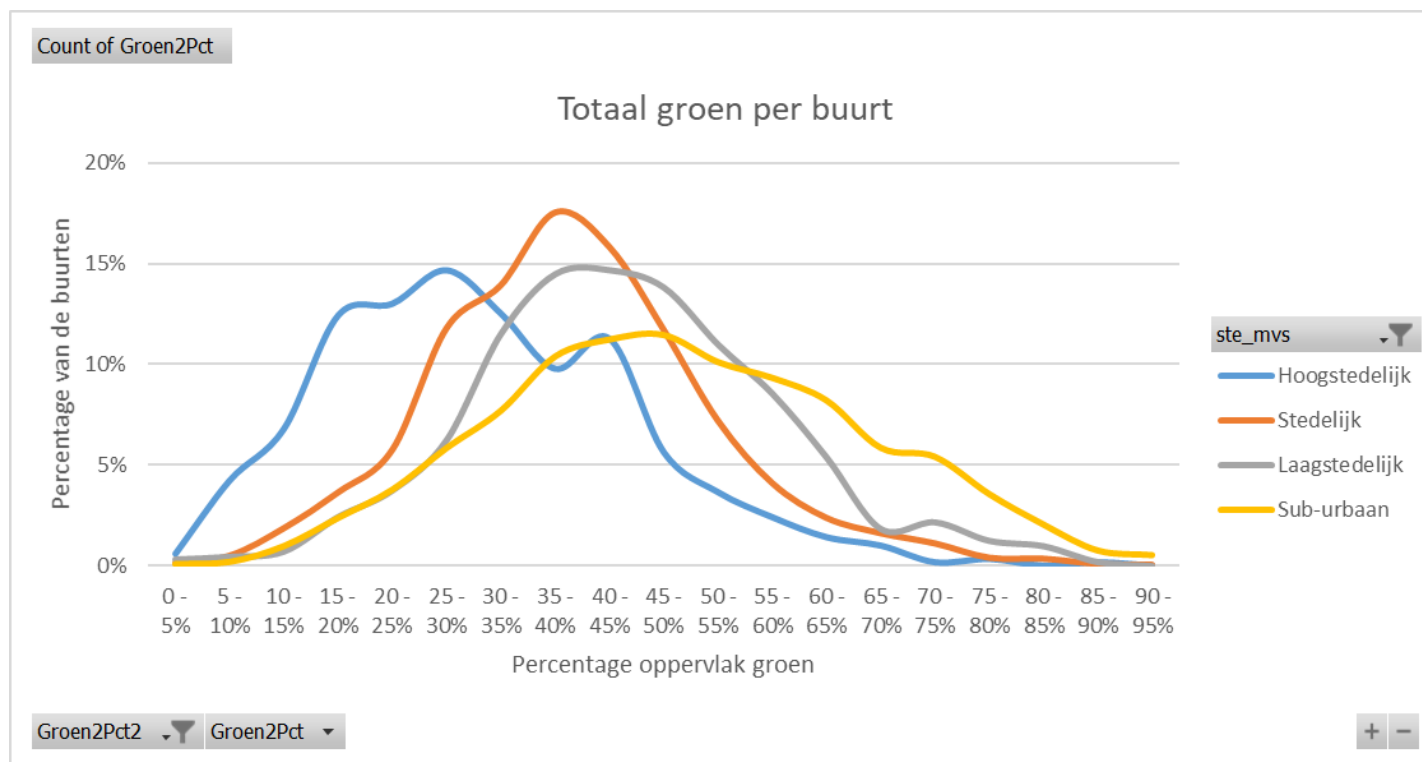
- Oude wijn in nieuwe vaten?
  - Nota Ruimte (2006), richtgetal: 75 m² per woning
  - De Verenigde Naties gaan uit van 48 m² groen per bewoner (2012).
  - De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een advies over de aanwezigheid van tenminste één hectare aaneengesloten groen per buurt.
- EU richtlijn komt met 'normen'
  - Geen vermindering van groen tov. 2021
  - 3% groei tot 2040, 5% groei tot 2050
  - 10% boomkroon dekking tot 2050
  - Toename van groen bij renovatie en vernieuwing

Article 6
Restoration of urban ecosystems

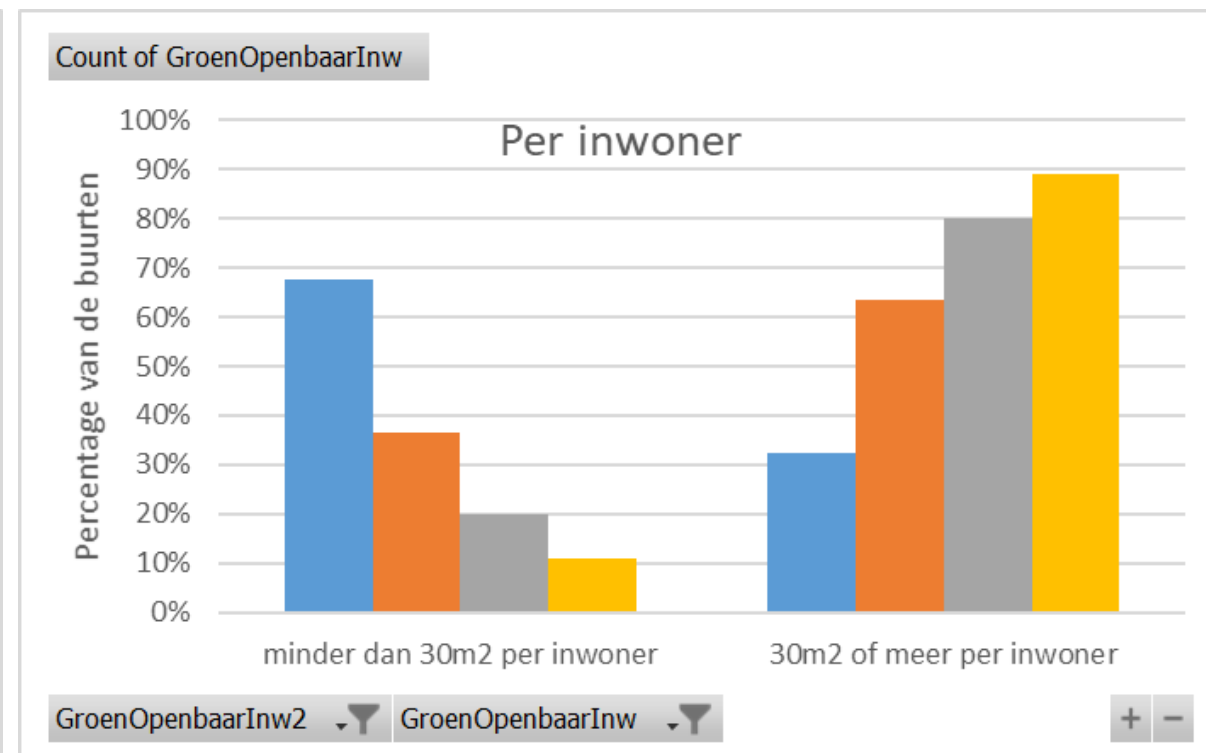
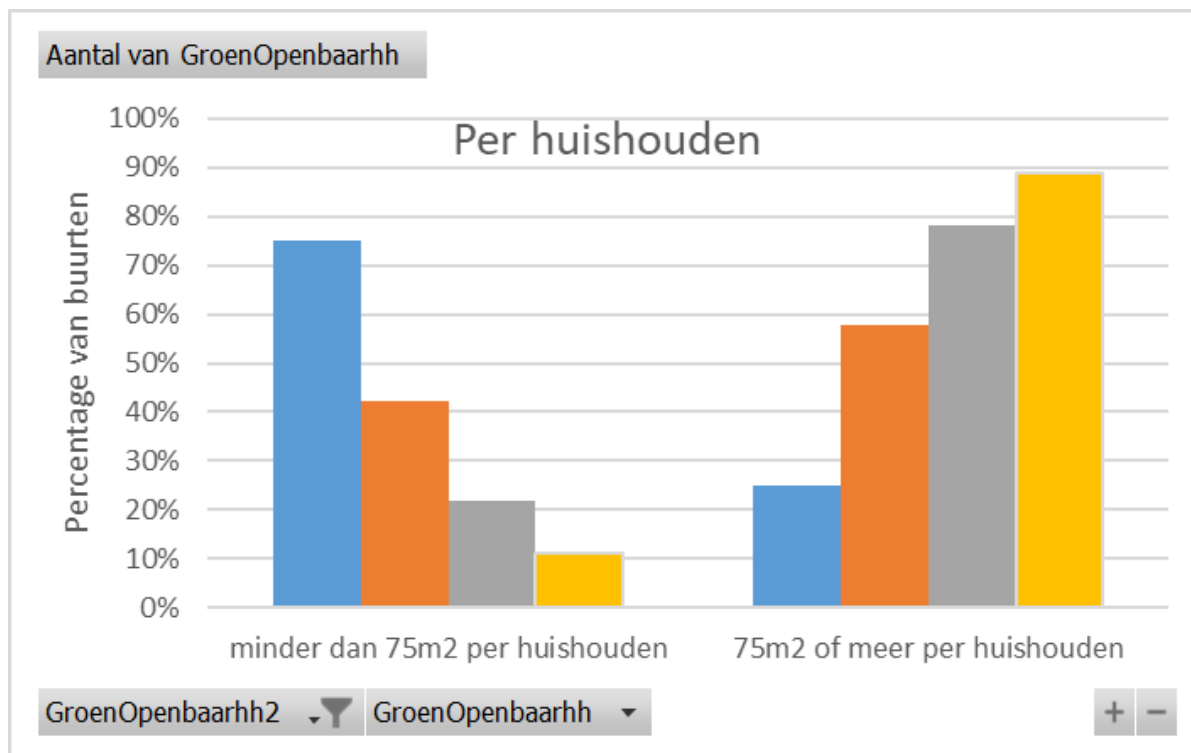
1. Member States shall ensure that there is no net loss of urban green space, and of urban tree canopy cover by 2030, compared to 2021, in all cities and in towns and suburbs.
2. Member States shall ensure that there is an increase in the total national area of urban green space in cities and in towns and suburbs of at least 3 % of the total area of cities and of towns and suburbs in 2021, by 2040, and at least 5 % by 2050. In addition Member States shall ensure:
  - (a) a minimum of 10 % urban tree canopy cover in all cities and in towns and suburbs by 2050; and
  - (b) a net gain of urban green space that is integrated into existing and new buildings and infrastructure developments, including through renovations and renewals, in all cities and in towns and suburbs.

Groen in Nederlandse buurten

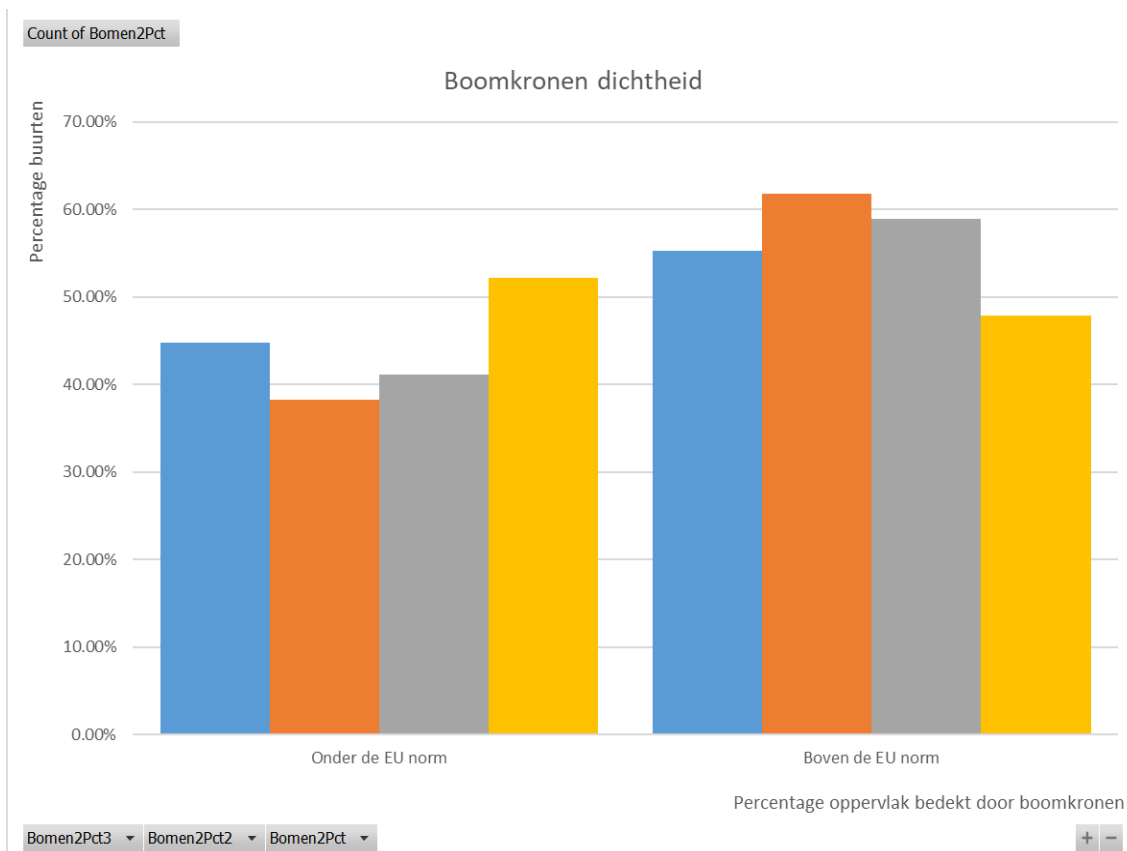
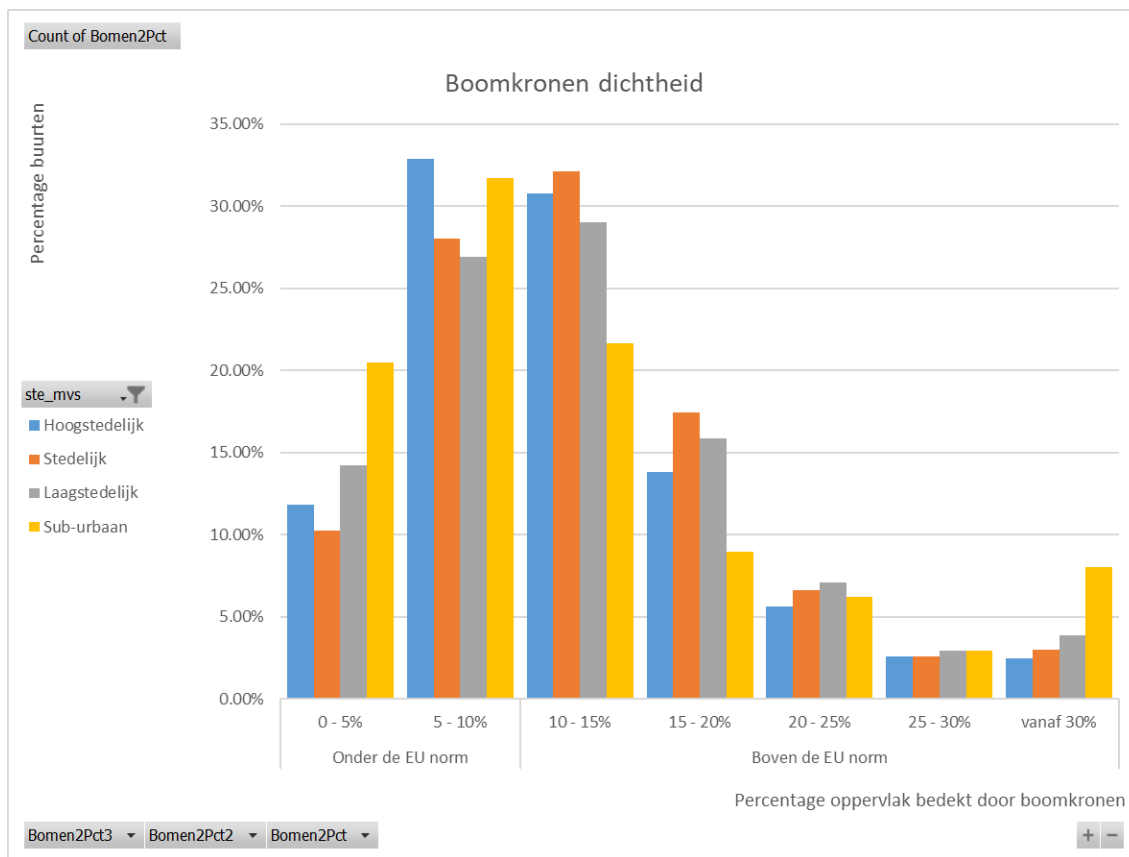

Openbaar groen in Nederlandse buurten

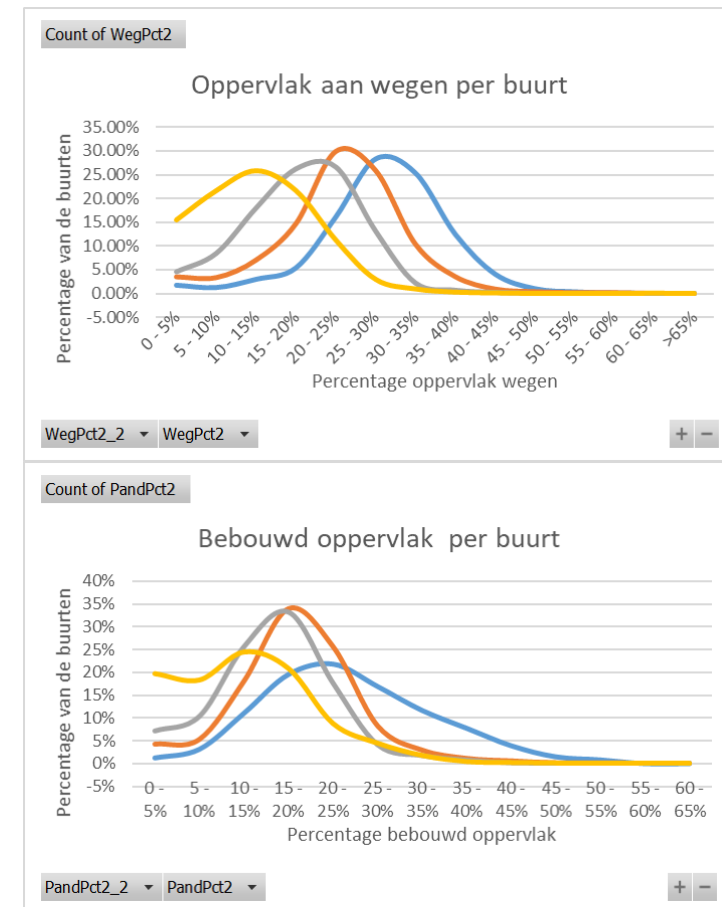
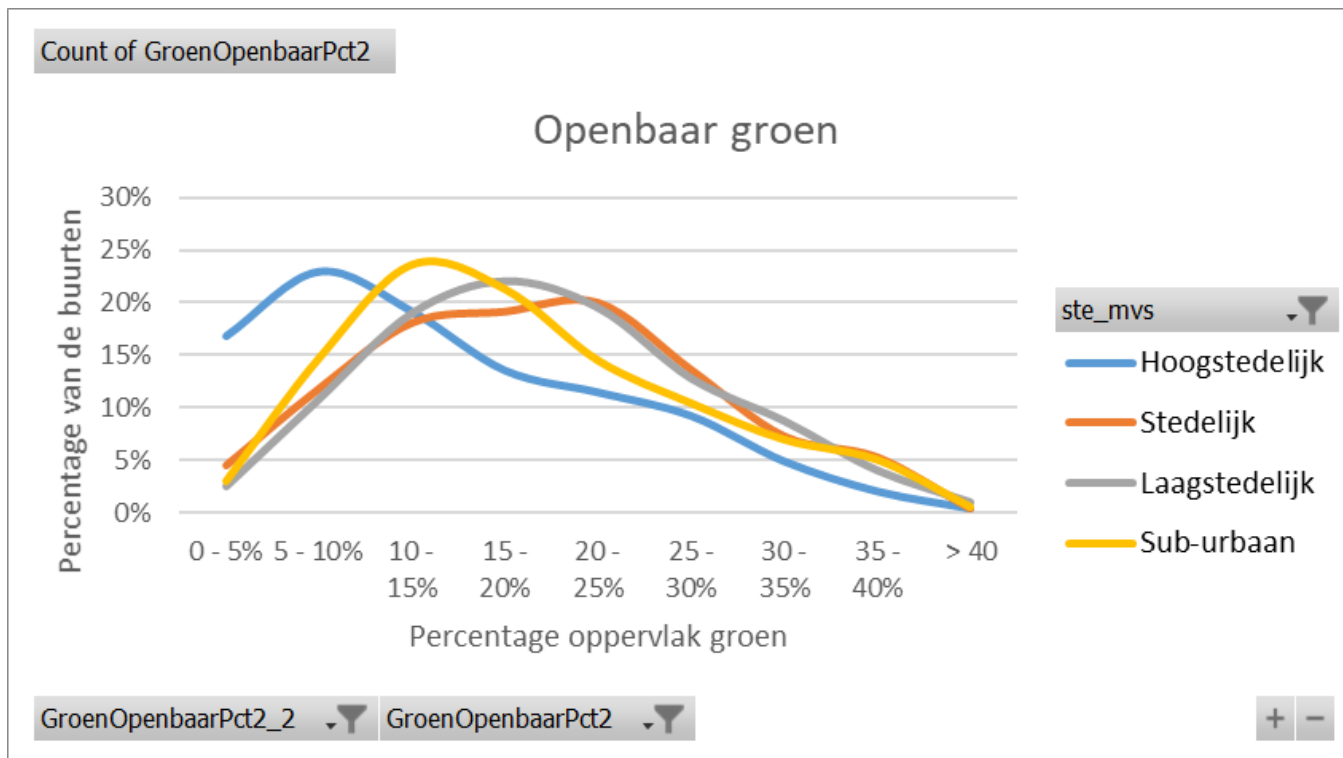

Boomkronennorm vanuit de EU

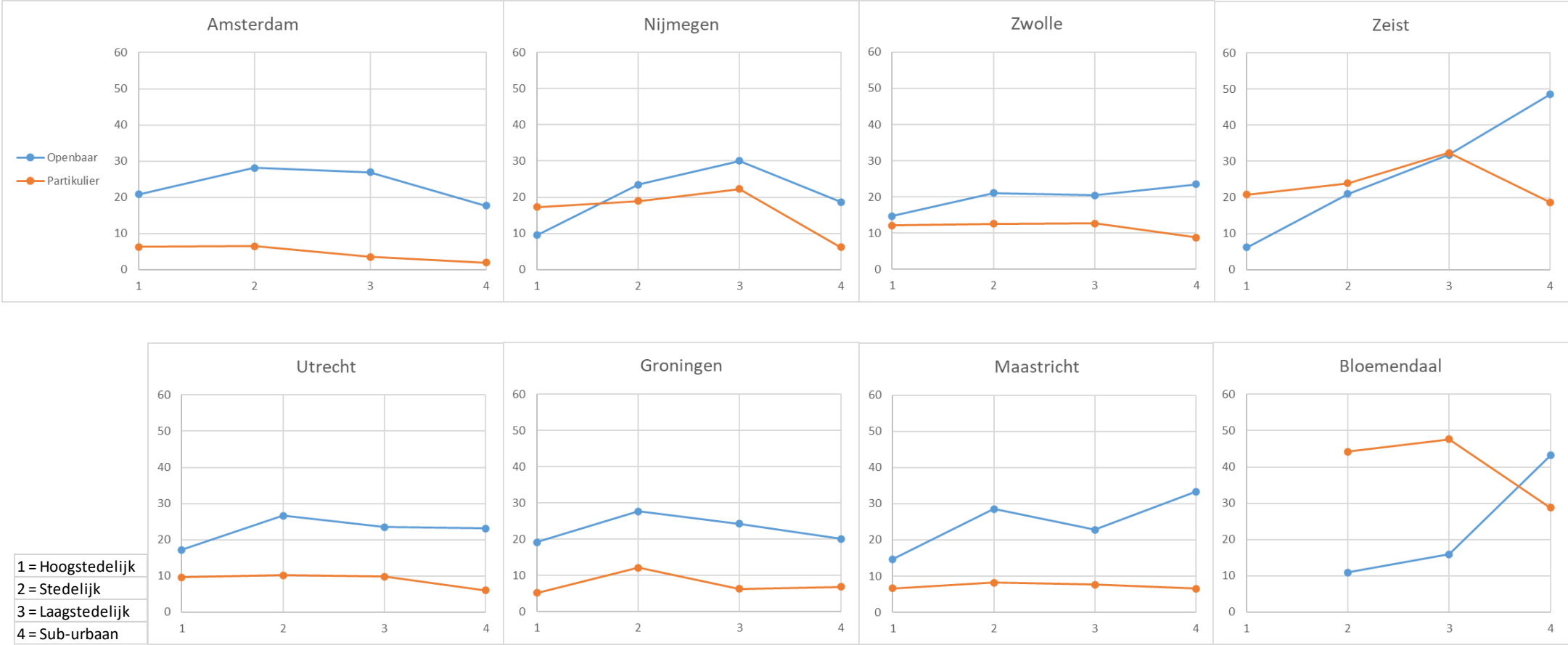

Waar liggen kansen voor meer groen?

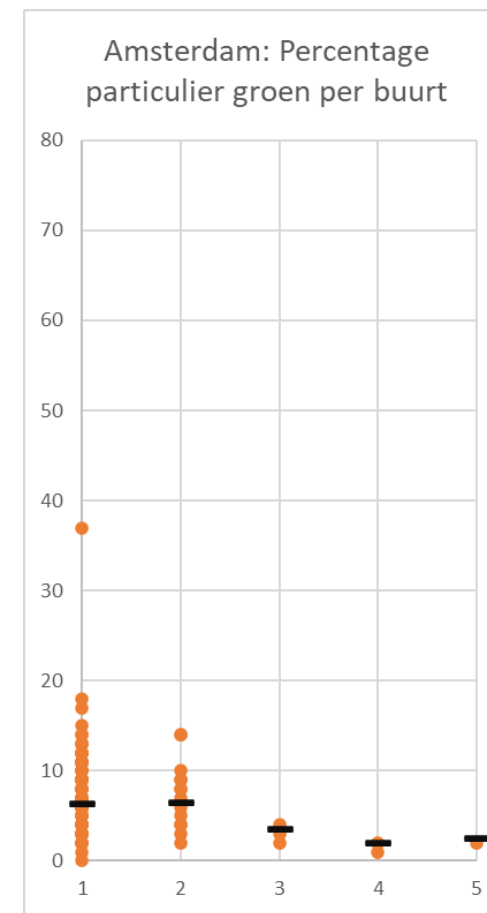
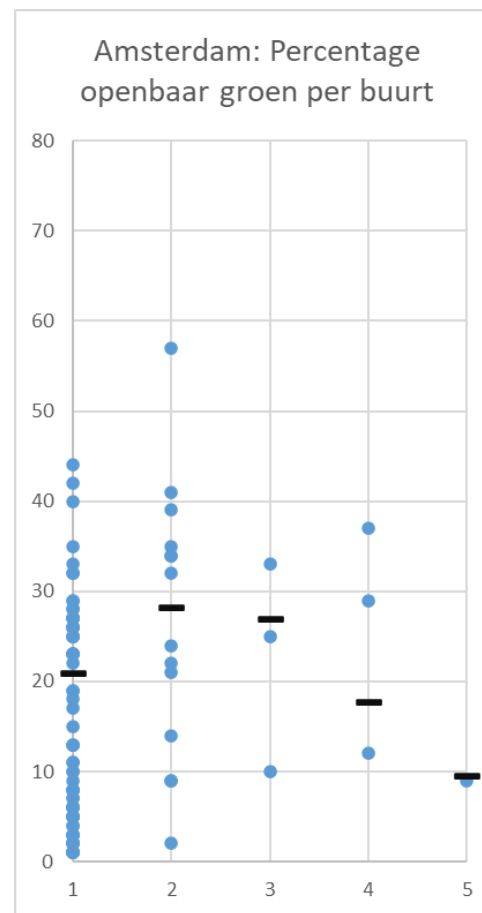
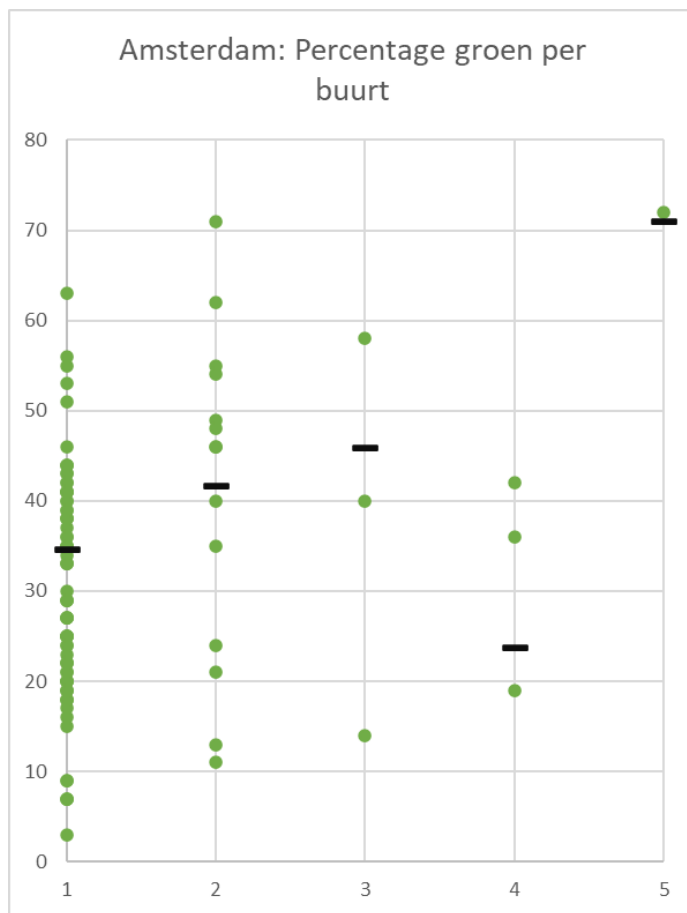
Grote overeenkomsten tussen gemeenten, maar ook weer niet...

Verschillen binnen een gemeente, Amsterdam als voorbeeld

- 1 = Hoogstedelijk
- 2 = Stedelijk
- 3 = Laagstedelijk
- 4 = Sub-urbaan

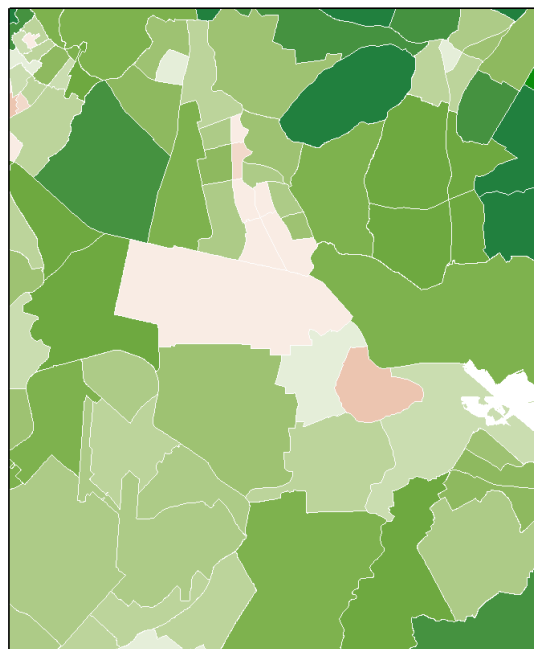

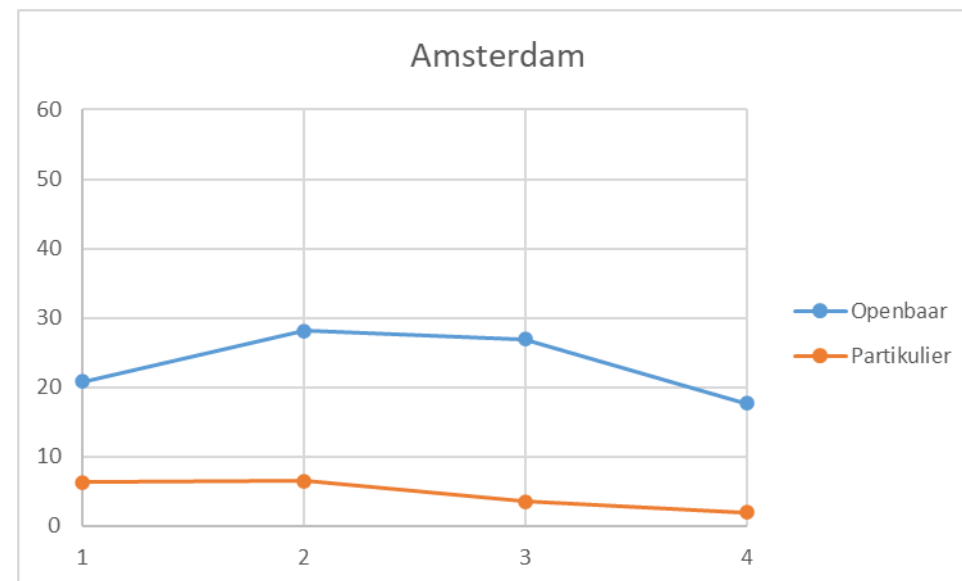
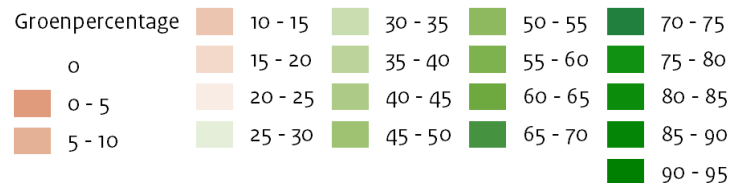
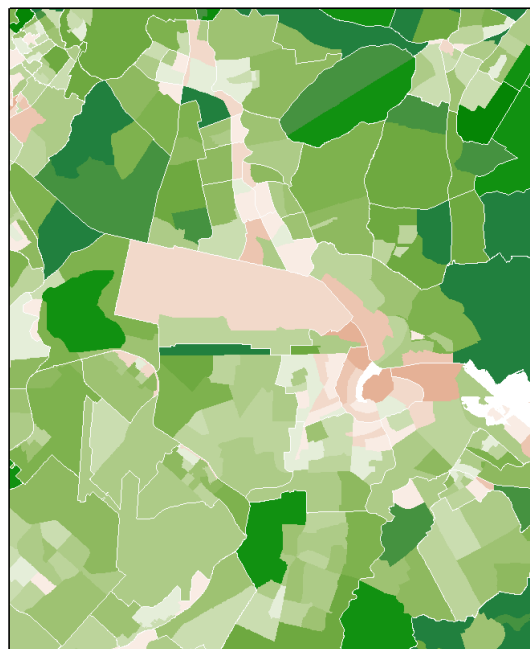
Groennorm gekoppeld aan een ruimtelijke indeling

Indeling voor groennorm

Wijkindeling

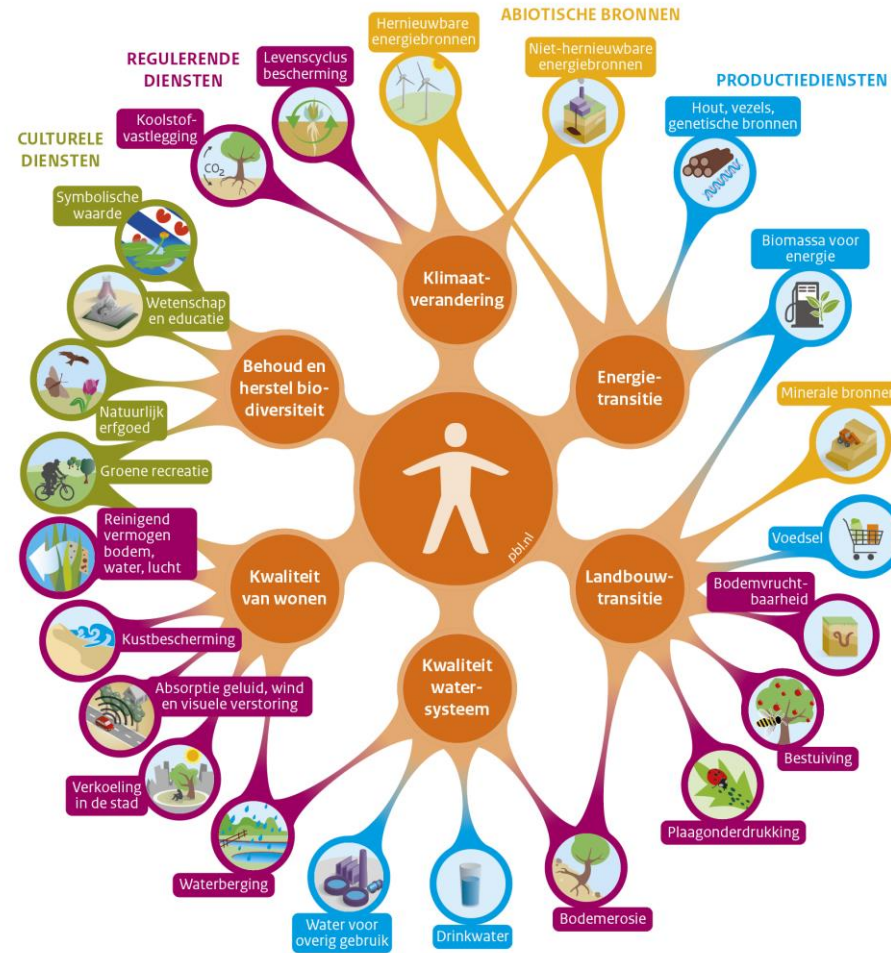
Buurtindeling

Een groennorm – waarvoor?

Relatie ecosysteemdiensten en maatschappelijke opgaven

Bron: Worldbank; EEA

Aansluiten op het natuurdenken

Planbureau voor de Leefomgeving

Design: Natasha Sena

Bron: Natuurverkenning 2020 – Scenario: 'Breder doelbereik'. Bas Breman, Petra van Egmond, Joep Dirx, Arjen van Hinsberg, Rogier Pouwels. Mei 2019

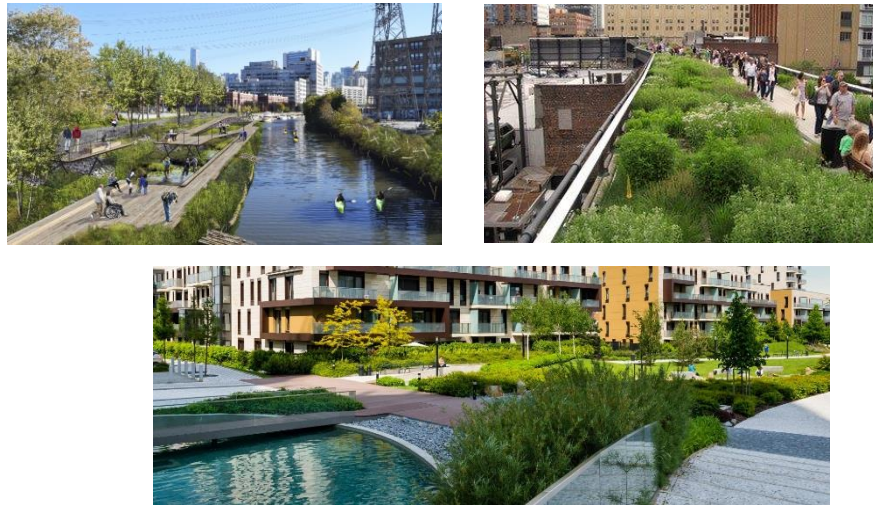
Voorbij de vierkante meters

Groen in de stad

Nature based solutions

Natuur-inclusief Biomorphic urbanism / BSUD

Eendimensionaal ingericht
Beeldkwaliteit
recreatie

Meervoudig ruimtegebruik
- Klimaatadaptatie
- Quality of Life

De stad als nieuw ecosysteem
Inclusief & regeneratief

Bron: Natuurverkenning 2020 – Scenario: 'Breder doelbereik'. Bas Breman, Petra van Egmond, Joep Dirkx, Arjen van Hinsberg, Rogier Pouwels. Mei 2019

Lessen uit het buitenland

- Urban Nature Atlas:
<https://naturvation.eu/atlas>

ASSIGNMENT OF CITIES

NBS interventions are collected from 100 cities across Europe, as shown on the map. The 6 URIP cities are highlighted.

Vrijwel alle NBS zijn gericht op meerdere opgaven

NBS interventions across Europe

Sustainability challenges addressed by Ecological Domains

Wat is belangrijk voor hun succes?

Bron: <https://www.naturvation.eu/mainstream/key-stepping-stones.html> and <https://www.naturvation.eu/mainstream/pathways-sustainability.html>

Stelling 1

Normstelling moet alleen gaan over openbaar groen

Stelling 2

Gemeenten moeten zelf bepalen wat de groennorm binnen hun grenzen moet zijn

Stelling 3

Een groennorm levert niks op als bestaande routines niet worden doorbroken

Stelling 4

Nederland kan nog veel leren van het buitenland

Stelling 5

Een boomkroon norm zoals ook voorgesteld door de EU wordt een hele uitdaging

Dank voor jullie inbreng!

Ton Dassen, ton.dassen@pbl.nl

Frank van Rijn, frank.vanrijn@pbl.nl